

ПОКАЗНИКИ УПРАВЛІНСЬКОГО АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ ЄДИНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ.

Здійснюючи управлінський аналіз, фахівець базується на даних, сформованих в рамках обліку. Сам аналіз направлений на внутрішнє споживання саме оперативної релевантної інформації, що має конфіденційний характер і перспективну спрямованість та проводиться з урахуванням галузевої специфіки діяльності аналізованої організації, результати якого використовуються менеджментом для вироблення поточних і перспективних управлінських рішень.

Актуальність та необхідність дослідження даного питання зумовлене недостатністю організаційної, методичної та інформаційної забезпеченості конкретизованого обґрунтування значення економічних показників в системі управлінського аналізу і потребує наукового підходу до вирішення даної проблеми. Проблемам взаємозв'язку бухгалтерського обліку та управлінського аналізу присвячені праці багатьох вітчизняних вчених: В.В. Бочаров, Ф.Ф. Бутинець, О.О. Левицька, А.О. Піхотіна, П.Я. Попович, Л.С. Стецюк.

Що стосується самого трактування показника, досить конкретизовано представлено його визначення в „Енциклопедичному словнику бізнесмена, заг. Ред. М.І. Молдованова“: показник – зіставлена одиниця інформації, що створена реквізитом заснування і віднесена до реквізитів-ознак; адресована константа, що використовується для модифікації адреси шляхом сумування її значення з вирахованою в програмі адресою.[1]

Технічна сторона виробництва безпосередньо не є предметом управлінського аналізу. Але показники вивчаються в тісному взаємозв'язку з технікою і технологією виробництва, вони характеризують не тільки технічні, організаційні, природні умови виробництва, але і соціальні умови життя виробничих колективів, зовнішньоекономічні зв'язки підприємства – стан ринків фінансування, купівлі і продажу.

Крім того, в системі управління підприємницькою діяльністю аналітичні показники оцінки ефективності можна згрупувати за наступним принципом: показники результативності, економічності і рентабельності (рис. 1)

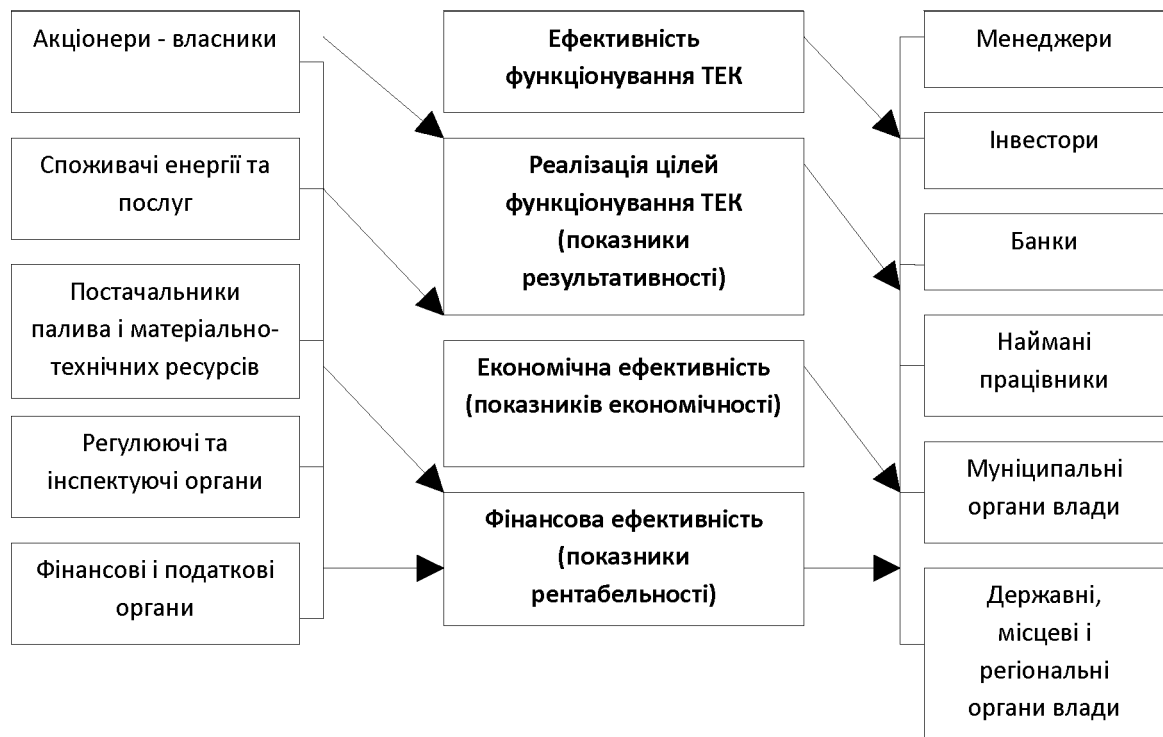

Рис. 1. Система показників ефективності і її зв'язок з різними суб'єктами взаємодії

Показники результативності відображають реалізацію основних цілей діяльності : обсяги виробництва, обсяги поставок, обсяги видобутку, коефіцієнти вибуття і оновлення основних фондів, вікову структуру фондів (інноваційну сферу), частку інвестицій в раціоналізацію виробництва (результативність діяльності по взаємодії зі споживачами). [2, с. 23]

Показники економічності відображають економічну ефективність використання виробничих ресурсів (питомі витрати палива, питомі витрати виробництва, наприклад, питома вага палива, оплати праці або амортизації в собівартості продукції), продуктивність праці (наприклад, питому чисельність персоналу і розрахунку на одиницю встановленої потужності), показники фондівддачі використання обладнання і виробничих потужностей. Питомі витрати (собівартість) можна розглядати у вигляді узагальнюючого показника економічності, вираженого в грошовій формі.

Рентабельність показує фінансову ефективність і є кінцевим узагальнюючим показником діяльності підприємства. Вона формується виходячи з результативності та економічності, але є не простою сумою цих елементів ефективності, а підсумком складної взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем.

Головне місце в методології комплексного економічного аналізу та системі управлінського аналізу господарської діяльності займають універсальні принципи ієрархічної побудови аналітичних показників. Система показників повинна відображати реальні процеси і явища, а кількість показників має бути достатнім для об'єктивної оцінки господарської діяльності і досягнутого рівня виробничого потенціалу, а також прихованих резервів виробництва. Система повинна включати як результативні, так і факторні параметри господарської діяльності.

Окремі елементи її можуть перебувати в суперечності один з одним. Наприклад, підприємство може бути результативним, але неекономічним, економічним, але нерентабельним. Систему показників треба аналізувати з урахуванням пріоритетності окремих цілей і кінцевих результатів, отриманих за аналізований період функціонування підприємства. Пріоритети можуть встановлюватися як всередині блоку результативності, так і між основними блоками (наприклад, результативність та економічність, результативність і рентабельність). Очевидно, що структура пріоритетів різна як у окремих регіональних підприємств, так і на різних етапах їх розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Енциклопедичний словник бізнесмена: Менеджмент, маркетинг, інформатика / Під заг. Ред. М.І. Молдованова. – К.: Техніка, 1993. – 856 с.
2. Казакова Наталия Александровна Управленческий анализ и аудит компании в условиях кризиса. Учебно-практическое пособие / Н.А. Казакова. – М.: Дело и Сервис, 2010. – 304 с.